

Fakulti Seni Gunaan Dan Kreatif

**PEKAN RANTAU PANJANG DESTINASI PELANCONGAN
DI NEGERI KELANTAN**

Suria Binti Ab Manan

**Sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian
(Pengurusan Seni)
2011**

PEKAN RANTAU PANJANG
DESTINASI PELANCONGAN DI NEGERI KELANTAN

SURIA BINTI AB MANAN

Projek ini merupakan salah satu keperluan
Ijazah Sarjana Seni Gunaan dengan Kepujian
(Pengurusan Seni)

Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

2011

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS

**JUDUL: PEKAN RANTAU PANJANG DESTINASI PELANCONGAN NEGERI KELANTAN
SESI PENGAJIAN: 2008 / 2011**

Saya **SURIA BINTI AB MANAN**

mengaku membenarkan tesis * ini disimpan di Pusat Khidmat Maklumat Akademik,
Universiti Malaysia Sarawak dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut :

1. Tesis ini adalah hak milik Universiti Malaysia Sarawak
2. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja
3. Membuat pendigitan untuk membangunkan Pangkalan Data Maklumat Tempatan
4. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi
5. ** sila tandakan (   )

☐

SULIT

(mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan seperti termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)

☐

TERHAD

(mengandungi maklumat Terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

☐

TIDAK TERHAD

Disahkan oleh

_____
(TANDATANGAN PENULIS)

Alamat Tetap:
Lot 890,
Kampung Talak, Chabang Empat,
16210, Tumpat Kelantan,
Darul naim.

Tarikh:

_____
(TANDATANGAN PENYELIA)

Tarikh:

Catatan: * Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah, Sarjana dan Sarjana Muda
**Jika tesis ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT atau TERHAD

PENGAKUAN

Projek Bertajuk '**Pekan Rantau Panjang Destinasi Pelancongan Negeri Kelantan**' telah disediakan oleh **SURIA BINTI AB MANAN** dan telah diserahkan kepada Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif sebagai memenuhi syarat untuk Ijazah Sarjana Muda Seni Gunaan dengan Kepujian (**Pengurusan Seni**).

Diterima untuk diperiksa oleh:

(Puan Zarina Binti Mohd Shah)

Tarikh:

PENGHARGAAN

Bismillahirrahmanirahim..

Alhamdulillah, bersyukur kepada Allah S.W.T, kerana dengan izin – Nya dapat saya menyiapkan penulisan ilmiah ini. Saya juga amat bersyukur atas dorongan dan sokongan yang diberikan oleh keluarga saya terutama kepada kedua – dua ibu bapa saya yang sentiasa memberi sokongan moral dan kewangan kepada saya. Saya ingin mengucapkan terima kasih yang tidak terhingga kepada penyelia saya iaitu Puan Zarina binti Mohd Shah yang telah banyak memberi tunjuk ajar dan dorongan serta banyak mengorbankan masa untuk membimbing saya dalam menyiapkan kajian ini. Sementara itu, saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada pensyarah – pensyarah lain saya iaitu Puan Noria Tugang, Miss Karen Audrey Samy, Puan Rahah Hj. Hasan, Puan Anna Durin, En. Shaikh Azahar Shaikh Hussain, Cik Ema Shuhaida Bt.Yahya, dan En.Alexender yang sentiasa menghulurkan bantuan apabila saya menghadapi masalah semasa menjalankan kajian.

Saya juga ingin merakamkan setinggi – tinggi terima kasih kepada responden yang terlibat dalam kajian saya iaitu seramai 400 orang yang memberikan kerjasama kepada saya semasa menjalankan kajian ini. Selain itu, ucapan terima kasih juga kepada responden yang sudi untuk di temu ramah iaitu En.Nik Arif Bin Nik Hassan dan En.Izwadi Bin Mohd Nor . Tanpa kerjasama daripada mereka maka kajian ini tidak dapat dilaksanakan dengan sempurna dan lancar.

Akhir sekali, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada rakan seperjuangan saya dan mana – mana pihak yang terlibat secara langsung atau tidak langsung dalam membantu saya menyiapkan projek tahun akhir ini. Saya berharap kajian ini dapat menjadi bahan rujukan

yang berguna kepada pengkaji akan datang dan juga kepada pelajar – pelajar untuk lebih mendekati dan mengenali lebih lanjut tentang Pekan Rantau Panjang ini supaya ia terus berkembang menjadi satu tempat pelancongan yang bertaraf antarabangsa.

Sekian, terima kasih.

ISI KANDUNGAN

Bil.	Tajuk	Muka Surat
	Pengakuan	i
	Penghargaan	ii – iii
	Isi Kandungan	iv – ix
	Senarai Rajah	x – xii
	Abstrak	xiii
	Abstract	xiv

BAB 1   PENGENALAN

1.1 Pengenalan	1
1.1.1 Sejarah Negeri Kelantan	2 – 3
1.1.2 Peta Negeri Kelantan	4
1.2 Pelancongan di Rantau Panjang	5 – 8
1.2.1 Komponen – komponen penawaran dalam industri pelancongan	10
1.2.2 Definisi promosi	11
1.2.3 Fungsi dan peranan promosi	12
1.3 Objektif kajian	13
1.4 Hipotesis	14
1.5 Skop kajian	14 – 15

1.6	Persoalan kajian	15
1.7	Permasalahan kajian	16
1.8	Kepentingan kajian	17
1.9	Kesimpulan	18

BAB 2 SOROTAN KESUSASTERAAN

2.1	Pengenalan	19
2.2	Pelancongan dalam pendidikan	20 – 21
2.3	Pelancongan budaya dan warisan	22 – 24
2.4	Promosi dan pemasaran dalam pelancongan	25 – 27
2.5	Keselamatan pelancong	28 – 29
2.6	Infrastruktur di sesebuah destinasi pelancongan	30 – 31
2.7	Kesimpulan	32

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	33
3.2	Lokasi kajian	34
3.3	Sumber data	35
3.4	Data primer	36
3.4.1	Borang soal selidik	36
3.4.2	Temu ramah	37

3.4.3 Pemerhatian	38
3.5 Populasi	38 – 40
3.6 Persempelan	40
3.7 Instrumen kajian	41 – 42
3.7.1 Kamera digital	
3.7.2 Perakam suara	
3.7.3 Buku catatan	
3.8 Limitasi kajian	42
3.9 Kesimpulan	43

BAB 4 ANALISA DATA DAN DAPATAN KAJIAN

4.1 Pengenalan	44
4.2 Penganalisaan data	45
4.2.1 Borang soal selidik	46
4.2.2 Temu ramah	47 – 48
4.2.1.1 Analisa responden mengikut umur	49 – 50
4.2.1.2 Analisa responden mengikut jantina	51 – 52
4.2.1.3 Analisa responden mengikut pekerjaan	53 – 54
4.2.1.4 Pengetahuan mengenai Pekan Rantau Panjang	55 – 56
4.2.1.5 Memasarkan barangan yang murah	57
4.2.1.6 Daya tarikan Pekan Rantau Panjang	58 – 59
4.2.1.7 Pekan Rantau Panjang mudah dikunjungi	60 – 61

4.2.1.8	Kekerapan ke Pekan Rantau Panjang	62 – 63
4.2.1.9	Tujuan mengunjungi Pekan Rantau Panjang	64 – 65
4.2.1.10	Tarikan utama Pekan Rantau Panjang	66 – 67
4.2.1.11	Jumlah perbelanjaan ke Pekan Rantau Panjang	68 – 69
4.2.1.12	Jenis pengangkutan	70 - 71
4.2.1.13	Masa sesuai ke Pekan Rantau Panjang	72 – 73
4.2.1.14	Maklumat mengenai Pekan Rantau Panjang	74 – 75
4.2.1.15	Kembali mengunjungi Pekan Rantau Panjang	76 – 77
4.2.1.16	Memperluaskan Pekan Rantau Panjang	78 – 79
4.2.1.17	Tandas	80 – 81
4.2.1.18	Restoran	82 – 83
4.2.1.19	Kebersihan Kawasan	84 – 85
4.2.1.20	Struktur fizikal	86 – 87
4.2.1.21	Landskap	88 – 89
4.2.1.22	Papan tanda maklumat	90 – 91
4.2.1.23	Keselamatan Pelancong / pengunjung	92 – 93
4.2.1.24	Surau / madrasah	94 – 95
4.2.1.25	Tempat letak kenderaan / <i>Parking</i>	96 – 97
4.2.1.26	Kaunter / Pejabat pertukaran wang asing	98 – 99
4.2.1.27	Balai polis	100 – 101
4.2.1.28	Hospital	102 – 103
4.2.1.29	Hotel / Tempat penginapan	104 – 105

4.2.1.30 Barangan yang dipasarkan	106 – 107
4.2.1.31 Harga barangan	108 – 109
4.2.1.32 Keselesaan pengunjung	110 – 111
4.2.1.33 Keramahan peniaga	112 – 113
4.2.1.34 Mesin pengeluaran wang tunai /ATM	114 – 115
4.2.1.35 Kenderaan awam / teksi / bas	116 – 117
4.2.1.36 Pekan Rantau Panjang destinasi pelancongan	118 – 119
4.2.1.37 Daya tarikan berbanding pekan – pekan lain	120 – 121
4.2.1.38 Faktor barangan murah dan berkualiti	122 – 123
4.2.1.39 Tahap kemudahan Pekan Rantau Panjang	124 – 125
4.2.1.40 Sambutan masyarakat luar Kelantan	126 – 127
4.2.1.41 Kaedah promosi	128 – 129
4.2.1.42 Baiki kemudahan sedia ada	130 – 131
4.2.1.43 Mengenali Pekan Rantau Panjang melalui promosi	132 – 133
4.2.1.44 Berpuas hati dengan kunjungan ke Pekan Rantau Panjang	134 – 135
4.2.1.45 Pekan Rantau Panjang menaikkan nama Kelantan	136 – 137
4.3 Kesimpulan	138

BAB 5	RUMUSAN DAN CADANGAN	139
5.1	Pengenalan	140 – 142
5.2	Rumusan	143 – 144
5.3	Cadangan	145
5.4	Cadangan kepada pengkaji akan datang	146
5.5	Kesimpulan	147 – 148
	Bibliografi	

SENARAI RAJAH

1.1	Peta Daerah Negeri Kelantan	4
1.2	Peta daerah Pekan Rantau Panjang	9
4.2.1.1	Analisa responden mengikut umur	49 – 50
4.2.1.2	Analisa responden mengikut jantina	51 – 52
4.2.1.3	Analisa responden mengikut pekerjaan	53 – 54
4.2.1.4	Pengetahuan mengenai Pekan Rantau Panjang	55 – 56
4.2.1.5	Memasarkan barangan yang murah	57
4.2.1.6	Daya tarikan Pekan Rantau Panjang	58 – 59
4.2.1.7	Pekan Rantau Panjang mudah dikunjungi	60 – 61
4.2.1.8	Kekerapan ke Pekan Rantau Panjang	62 – 63
4.2.1.9	Tujuan mengunjungi Pekan Rantau Panjang	64 – 65
4.2.1.10	Tarikan utama Pekan Rantau Panjang	66 – 67
4.2.1.11	Jumlah perbelanjaan ke Pekan Rantau Panjang	68 – 69
4.2.1.12	Jenis pengangkutan	70 – 71
4.2.1.13	Masa sesuai ke Pekan Rantau Panjang	72 – 73
4.2.1.14	Maklumat mengenai Pekan Rantau Panjang	74 – 75
4.2.1.15	Kembali mengunjungi Pekan Rantau Panjang	76 – 77
4.2.1.16	Memperluaskan Pekan Rantau Panjang	78 – 79
4.2.1.17	Tandas	80 – 81
4.2.1.18	Restoran	82 – 83
4.2.1.19	Kebersihan Kawasan	84 – 85

4.2.1.20 Struktur fizikal	86 – 87
4.2.1.21 Landskap	88 – 89
4.2.1.22 Papan tanda maklumat	90 – 91
4.2.1.23 Keselamatan Pelancong / pengunjung	92 – 93
4.2.1.24 Surau / madrasah	94 – 95
4.2.1.25 Tempat letak kenderaan / <i>Parking</i>	96 – 97
4.2.1.26 Kaunter / Pejabat pertukaran wang asing	98 – 99
4.2.1.27 Balai polis	100 – 101
4.2.1.28 Hospital	102 – 103
4.2.1.29 Hotel / Tempat penginapan	104 – 105
4.2.1.30 Barangan yang dipasarkan	106 – 107
4.2.1.31 Harga barangan	108 – 109
4.2.1.32 Keselesaian pengunjung	110 – 111
4.2.1.33 Keramahan peniaga	112 – 113
4.2.1.34 Mesin pengeluaran wang tunai /ATM	114 – 115
4.2.1.35 Kenderaan awam / teksi / bas	116 – 117
4.2.1.36 Pekan Rantau Panjang destinasi pelancongan	118 – 119
4.2.1.37 Daya tarikan berbanding pekan – pekan lain	120 – 121
4.2.1.38 Faktor barangan murah dan berkualiti	122 – 123
4.2.1.39 Tahap kemudahan Pekan Rantau Panjang	124 – 125
4.2.1.40 Sambutan masyarakat luar Kelantan	126 – 127
4.2.1.41 Kaedah promosi	128 – 129

4.2.1.42	Baiki kemudahan sedia ada	130 – 131
4.2.1.43	Mengenali Pekan Rantau Panjang melalui promosi	132 – 133
4.2.1.44	Berpuas hati dengan kunjungan ke Pekan Rantau Panjang	134 – 135
4.2.1.45	Pekan Rantau Panjang menaikkan nama Kelantan	136 - 137

ABSTRAK

Pekan Rantau Panjang merupakan satu tempat yang menjadi daya tarikan pelancong yang datang ke Negeri Kelantan. Kajian ini melihat kepada promosi yang digunakan oleh pihak pengurusan Pekan Rantau Panjang. Malah kajian ini juga melihat daya tarikan yang terdapat di Pekan Rantau Panjang serta meninjau kemudahan infrastruktur yang sedia ada. Dalam kajian ini, pengkaji melihat bahawa promosi yang dijalankan oleh pihak pengurusan Pekan Rantau Panjang tidak memberikan kesan yang positif kepada para pengunjung. Selain itu, pengkaji juga melihat kemudahan infrastruktur yang sedia ada tidak memuaskan hati pengunjung. Pengkaji juga mendapati bahawa Pekan Rantau Panjang mempunyai daya tarikan tersendiri seperti barangan yang dipasarkan lebih murah berbanding dengan pekan – pekan lain di Kelantan.

ABSTRACT

Pekan Rantau Panjang is a place of attraction of tourists coming to Kelantan. This study examines the campaign that used by management Pekan Rantau Panjang. In fact, the study also look at the attractions available in the town of Rantau Panjang and review of the existing infrastructure. In this study, the researchers saw that the campaign run by the town of Rantau Panjang management did not give a positive impression to visitors. In addition, researchers also look at the existing infrastructure does not satisfy the visitors. The researcher also found that the town of Rantau Panjang has its own attractions, such as items sold cheaper than the weekend - another town in Kelantan.

BAB 1

PENGENLAN

BAB 2

SOROTAN

KESUSASTERAAN

BAB 3

METODOLOGI

KAJIAN

BAB 4

ANALISA DAN DAPATAN

KAJIAN

BAB 5

RUMUSAN DAN CADANGAN

LAMPIRAN

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pengenalan

Di dalam bab ini, mengandungi beberapa bahagian yang perlu diketahui oleh pengkaji. Antara bahagian – bahagian tersebut adalah terdiri daripada sejarah negeri Kelantan, pelancongan yang terdapat di negeri Kelantan, latar belakang Pekan Rantau Panjang, objektif kajian, pernyataan masalah, persoalan kajian, kepentingan kajian dan sebagainya. Kajian ini adalah bertujuan untuk membuat pengkajian terhadap pelancongan di negeri Kelantan. Dalam konteks ini, pelancongan tempatan dan luar Kelantan dipilih berdasarkan ciri – ciri pelancongan yang sedia ada. Pengkaji akan fokuskan strategi promosi yang digunakan untuk mempromosikan Pekan Rantau Panjang, mengenal pasti daya tarikan yang wujud di pekan Rantau Panjang sebagai pusat pelancongan di negeri Kelantan. Selain itu, pengkaji mengumpul maklumat dari aspek kemudahan infrastruktur yang terdapat di pekan tersebut. Pengkaji lebih berminat untuk mengkaji tajuk ini adalah berdasarkan perkembangan pelancongan yang terdapat di negeri Kelantan dan tarikan yang terdapat di Pekan Rantau Panjang. Dalam kajian ini, pengkaji akan cuba membuktikan bahawa Pekan Rantau Panjang sebagai destinasi pelancongan yang terkenal di Kelantan